

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor
Justitie en Veiligheid

datum 24 januari 2023

Betreffende wetsvoorstel:

35915

Wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 24 januari 2023 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV en FVD.

Tegen: Groep Van Haga.

Afwezig: BIJ1 en Lid Omtzigt.

Aangenomen amendementen

Artikel I, onderdeel 2

8 → 11 → 15 → 18 → **21** (Kat c.s.) over het schrappen van de tienjaarstermijn en het uitbreiden van de hardheidsclausule

Op dit moment geldt op basis van artikel 288, tweede lid, onderdeel d, Faillissementswet (Fw) dat een toelatingsverzoek van een schuldenaar automatisch wordt afgewezen als hij of zij in de voorgaande tien jaar al eens eerder tot de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (WSNP) is toegelaten en het traject toen is geëindigd in een «schone lei» voor de schuldenaar of met een tussentijdse beëindiging zonder «schone lei» voor de schuldenaar omdat hij of zij zich niet heeft gehouden aan de uit de WSNP voortvloeiende verplichtingen (hierna: «tienjaartermijn»). Dit amendement voorziet in het schrappen van deze tienjaartermijn. De indieners zijn van mening dat de tienjaartermijn in de huidige vorm te

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 24 januari 2023

blad 2

streng is.

In het voorliggende wetsvoorstel wordt geregeld dat de rechter in schrijnende gevallen een uitzondering kan maken op de tienjaartermijn. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om gevallen waarbij buiten de schuld van de schuldenaar (bijvoorbeeld door een economische crisis, een lockdown zoals afgekondigd in het kader van de uitbraak van het COVID-19 virus, ziekte of niet verwijtbaar ontslag) deze persoon opnieuw in financiële problemen komt. Of een schuldenaar die een eerder WSNP-traject niet heeft kunnen afmaken, maar daartoe nu wel in staat wordt geacht. De rechter gaat hiertoe niet over als hij oordeelt dat er sprake is van ernstige verwijtbaarheid. Het doel is om er voor te zorgen dat schuldenaren die willen en kunnen betalen niet per definitie worden afgewezen.

De indieners zijn echter van mening dat iedereen die te goeder trouw is in principe een tweede kans verdient. Daarbij wordt gedoeld op de «goede trouw-toets» en de daarop van toepassing zijnde hardheidsclausule ingevolge artikel 288, eerste lid, onderdeel b, en derde lid Fw. Nu bepaalt artikel 288, eerste lid, onderdeel b, Fw dat een schuldenaar in de vijf jaar voorafgaand aan de indiening van zijn verzoek om toelating tot de WSNP te goeder trouw moet zijn geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden. De termijn van deze «goede trouw-toets» wordt in het wetsvoorstel teruggebracht naar drie jaar. Op basis van de hardheidsclausule in artikel 288, derde lid, Fw blijft het als niet voldaan is aan de «goede trouw-toets» toch mogelijk om voor de rechter om een schuldenaar toe te laten tot de WSNP als «voldoende aannemelijk is dat de schuldenaar de omstandigheden die bepalend zijn geweest voor het ontstaan of onbetaald laten van zijn schulden, onder controle heeft gekregen».

Is aan deze voorwaarde voldaan, dan zou de schuldenaar in principe toegang moeten kunnen krijgen tot de WSNP. Daarom regelt dit amendement dat de tienjaartermijn komt te vervallen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, het CDA, BBB, de PVV en FVD.

Invoeging Artikel I, nieuw onderdeel A en invoeging onderdeel B

12 → 22 → 28 → **30** (Kathmann c.s.) over het verkorten van de wettelijke schuldsaneringsregeling

Dit amendement wijzigt de duur van het Wsnp-traject, in lijn met de motie Jetten c.s.1. Het Wsnp-traject wordt in principe verkort tot 18 maanden. De rechter-commissaris krijgt wel de mogelijkheid om het traject langer te laten duren. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald onder welke omstandigheden dit aan de orde zou moeten zijn. De rechter-commissaris kan daarnaast de bij aanvang gestelde termijn verlengen tot maximaal vijf jaar als de schuldenaar niet aan al zijn uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen kan voldoen, of toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van deze verplichtingen, zoals in de huidige wet ook het geval is.

Indieners achten verkorting van het Wsnp-traject noodzakelijk om de perspectieven op een schuldenvrije toekomst voor mensen in een problematische schuldensituatie te verbeteren.

datum 24 januari 2023

blad 3

Een traject om te komen tot een schone lei is vaak een langdurig en intensief traject. Dit traject begint met een buitengerechtigd schuldhelpverleningstraject. Eerst wordt in de stabilisatiefase alle schulden in kaart gebracht, en wordt vastgesteld of en zo ja, welke mogelijkheden de schuldenaar heeft om in ieder geval nog een deel van zijn schulden af te lossen. In een buitengerechtigd schuldhelpverleningstraject volgt na stabilisatie mogelijk een schuldregeling van minstens 3 jaar. Het is ook mogelijk dat een dergelijke regeling uiteindelijk niet tot stand komt en dat de burger doorstroomt naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Wsnp). Het Wsnp-traject duurt dan nu in principe ook 3 jaar. De periode dat mensen in de schulden zitten kan daardoor oplopen tot 9 jaar. Uit onderzoek blijkt dat de gevolgen hiervan niet alleen desastreus zijn voor het individu, maar ook leiden tot hoge maatschappelijke kosten.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, het CDA, BBB, JA21, de PVV en FVD.

Invoeging Artikel I, nieuw onderdeel A en invoeging onderdeel B

13 → 23 → **29** (Kathmann en Maatoug) over het wijzigen van de ingangsdatum van de wettelijke schuldsaneringsregeling

Een schuldhelpverleningstraject kan vaak jaren duren. Hierdoor verkeren mensen in de schulden vaak jarenlang in de onzekerheid. Het is daarom van het allergrootste belang dat het schuldhelpverleningstraject wordt verkort.

Dit amendement regelt dat de termijn van de schuldsaneringsregeling begint op het moment dat een gemeente (of andere bevoegde instelling) de buitengerechtigd schuldregeling is gestart. Immers mensen met problematische schulden kloppen als eerste bij de gemeente aan, waarna de schuldhelpverlening, vaak via een minnelijk traject, wordt gestart.

Vanaf de start van de schuldregeling wordt de aflossingscapaciteit vastgesteld. Echter het kan voorkomen dat het minnelijke traject mislukt, bijvoorbeeld omdat de schuldeisers niet akkoord gaan met het voorstel. Dan kan de Wsnp uitkomst bieden. Op dit moment is het zo geregeld dat de aflosperiode in de Wsnp pas vanaf het moment dat de rechter uitspraak doet. Dit terwijl mensen met problematische schulden dan soms al vele maanden tot zelfs ruim een jaar aan het aflossen zijn. Deze extra aflossingen hebben geen effect op het bedrag of de duur van de schuldsaneringsregeling die de rechter uitspreekt. De indiener is van mening dat dit ongewenst is en om die reden regelt dit amendement dat de termijn van de schuldsaneringsregeling start vanaf het moment dat de eerste aflossing is gedaan in het kader van de gemeentelijke schuldhelpverlening.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, de PVV en FVD.

datum 24 januari 2023

blad 4

Invoeging Artikel I

7 → 10 → 14 → 17 → **20** (Kat c.s.) over onvoldoende aflossingsmogelijkheden bij de schuldenaar

Dit amendement voorziet in een aanpassing van artikel 285, eerste lid, onderdeel f, van de Faillissementswet (Fw). Bij het verzoek om toegelaten te worden tot de wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP) dient nu op basis van dit artikel een verklaring te worden overgelegd die is afgegeven door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de schuldenaar woonachtig is, of een persoon of instelling die op basis van de Wet op het consumentenkrediet bevoegd is op te treden als schuldbemiddelaar, waaruit blijkt dat «er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen». Voorstel is om deze bepaling te verduidelijken. Als op voorhand duidelijk is dat het beproeven van een buitengerechtelijke schuldregeling zinloos is, kan een verklaring worden afgegeven waarin dit is vermeld en hoeft niet eerst toch nog een poging te worden ondernomen om een dergelijke regeling tot stand te brengen. Het doel hiervan is om de drempel tot toelating tot de WSNP te verlagen.

Het aantal toelatingen tot de WSNP vertoont al jaren een dalende trend. Veel schuldenaren kunnen niet voldoen aan de toelatingseisen van de WSNP. Van de ingediende verzoeken wordt circa 89% toegewezen. Het is echter niet duidelijk hoeveel mensen vanwege de strenge voorwaarden afzien van het indienen van een verzoek. Dit terwijl de WSNP een doeltreffend instrument is om schuldenaren schuldenvrij te maken. In 93% van de gevallen wordt het WSNP-traject succesvol afgerond. De Tweede Kamer heeft in verschillende moties gevraagd om de aansluiting tussen het minnelijke en het wettelijke traject beter te organiseren². Dit amendement draagt daar aan bij.

In het huidige artikel 285, eerste lid, onderdeel f, Fw staat het vereiste dat bij het verzoek om toegelaten te worden tot de WSNP een met redenen omklede verklaring moet worden overgelegd dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen. In de praktijk kan dit zo worden opgevat dat gemeenten of schuldbemiddelaars altijd eerst een poging moeten doen om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen alvorens zij over kunnen gaan tot de begeleiding van de schuldenaar richting een WSNP-traject³. Dit wordt ook als zodanig beschreven in het rapport «Hindernisbaan zonder finish» van de Nationale ombudsman. Hierdoor duurt het in sommige gevallen onnodig lang voordat schuldenaren schuldenvrij kunnen worden.

De indieners beogen met dit amendement vooral ruimte te creëren voor gemeenten om sneller over te gaan tot het begeleiden van de schuldenaar richting een WSNP-traject. Daartoe wordt aan artikel 285, eerste lid, onderdeel f, Fw een zin toegevoegd, waarin expliciet wordt vermeld dat als aannemelijk is dat onvoldoende aflossingsmogelijkheden bij de schuldenaar of andere omstandigheden het onmogelijk maken om een buitengerechtelijke schuldregeling tot stand te brengen, voor de afgifte van de genoemde verklaring niet eerst een poging hoeft te zijn gedaan om tot een dergelijke regeling te komen.

De indieners willen gemeenten hiermee de ruimte geven om maatwerk te kunnen leveren. Bedoeling is dat gemeenten de schuldenaar direct kunnen doorgeleiden naar de WSNP zodra duidelijk is dat het beproeven van een buitengerechtelijke schuldregeling zinloos is. De indieners hebben hierbij in ieder geval de volgende situaties voor ogen.

datum 24 januari 2023

blad 5

Het is mogelijk dat een schuldenaar al langere tijd gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening en in dat kader bijvoorbeeld is begeleid via budgetbeheer of schuldenbewind. Budgetbeheer en schuldenbewind zijn gericht op het stabiliseren van de financiële situatie. Als de financiële situatie van de schuldenaar eenmaal is gestabiliseerd, kan dit in bepaalde gevallen ook al direct het inzicht geven dat de totstandkoming van een buitengerechtelijke schuldregeling in de gegeven situatie kansloos is. Het is dan in het belang van zowel schuldenaar als zijn schuldeisers dat er niet eerst nog een poging wordt gedaan om tot een dergelijke regeling te komen, maar dat de schuldenaar zo spoedig mogelijk wordt doorgeleid naar de WSNP.

Ook komt het voor dat al snel duidelijk wordt dat het onmogelijk zal zijn om met een bepaalde schuldeiser overeenstemming te bereiken over een schuldregeling. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit een brief van de desbetreffende schuldeiser of zijn advocaat. Omdat voor een buitengerechtelijke schuldregeling de instemming van alle schuldeisers nodig is, blijkt dan al snel dat een poging om een dergelijke regeling tot stand te brengen gedoemd is te mislukken⁴. Een snelle doorgeleiding van de schuldenaar naar de WSNP kan dan helpen om de schuldregeling alsnog op basis van artikel 287a Fw via de rechter tot stand te laten komen (dwangakkoord).

Een andere situatie waarin dit van toepassing kan zijn is wanneer het door dakloosheid of een echtscheiding van de schuldenaar onmogelijk is om binnen afzienbare tijd een volledig beeld te krijgen van alle schulden, wat essentieel is om überhaupt een schuldregeling te kunnen voorleggen aan de schuldeisers⁵.

Dit amendement geeft gemeenten meer mogelijkheden om maatwerk te leveren. Uiteraard zal in de verklaring nog steeds moeten worden gemotiveerd waarom toelating tot de WSNP gerechtvaardigd is. De modelverklaring die wordt gebruikt bij de afgifte van verklaringen op basis van artikel 285, eerste lid, onderdeel f, Fw, kan hierop worden ingericht. De indieners doen de suggestie om die modelverklaring zodanig aan te passen dat hierin ook kan worden aangegeven waarom op voorhand is geconstateerd dat het onmogelijk is om een buitengerechtelijke schuldregeling tot stand te brengen: is dit omdat de aflossingsmogelijkheden van de schuldenaar onvoldoende zijn of zijn er andere redenen die de totstandkoming van een buitengerechtelijke schuldregeling onmogelijk maken, en zo ja, welke redenen zijn dat dan.

Ook verschaft dit amendement rechters een expliciete grond op basis waarvan zij een verzoek tot toelating tot de WSNP kunnen goedkeuren zonder dat een verzoeker altijd eerst een (mislukte) poging hoeft te hebben gedaan om tot een buitengerechtelijk schuldregeling te komen. Dit is in lijn met de oproep van de Nationale ombudsman dat de WSNP-rechter altijd de ruimte moet krijgen om maatwerk te leveren en rekening te houden met de omstandigheden en de belangen van de verzoeker⁶.

1 Vervanging in verband met een wijziging in de ondertekening.

2 Onder andere de moties Weyenberg en Raemakers (Kamerstuk 35 300 XV, nr. 60) en Jetten c.s. (Kamerstuk 35 570, nr. 21).

3 Waar staat «gemeenten» wordt bedoeld «college van burgemeester en wethouders van de gemeente van de woon- of verblijfplaats van de schuldenaar of een persoon als bedoeld in artikel 48, eerste lid, onderdeel c, van de Wet op het consumentenkrediet» of een door voornoemde gemandateerde organisatie zoals uitgewerkt in artikel 285, lid 1 sub f van de faillissementswet

4 Reactie Nederlandse orde van Advocaten op een eerdere versie van dit amendement. Zie: tk-bijlage-6-nova-minjenv-amendementen-wetsvoorstel-wijziging-wsnp.pdf (overheid.nl).

datum 24 januari 2023

blad 6

5 Reactie Bureau WSNP op een eerdere versie van dit amendement. Zie: tk-bijlage-7-bureau-wsnp-advies-ten-aanzien-van-amendementen-bij-wetsvoorstel-wijziging-wsnp-35915-door-de-raad-voor-rechtsbijstand-bureau-wsnp.pdf (overheid.nl)

6 Nationale ombudsman, 2020. Hindernisbaan zonder finish.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en FVD.

Verworpen amendement

Diverse artikelen

9 (Van Nispen) over het bij de gemeenten beleggen van bewindvoering

Met dit amendement stelt indiener het voor gemeenten verplicht om eigen bewindvoerders in dienst te nemen op basis van een plan voor de gemeente, opgesteld door de gemeenteraad. De uitvoering van dat plan (waaronder het aannemen en controleren van de bewindvoerders) komt toe aan het college. De rechter wijst een bewindvoerder uit die kring aan wanneer door de rechthebbende geen keuze is gemaakt/geen naaste familie beschikbaar is. Dit amendement verandert dus niets aan de hoofdregel dat een rechthebbende in principe eerst zelf mag kiezen voor het aanwijzen van een bewindvoerder, zoals een familielid.

Het aantal bewinden is de afgelopen jaren zienderogen toegenomen. Indiener van dit amendement ziet dat als een signaal dat we als samenleving kwetsbare mensen beter willen beschermen. Dat kan indiener alleen maar toejuichen. Wel waarschuwt indiener voor het gevaar dat ook schuilgaat in deze toename, namelijk dat hier ook misbruik van kan worden gemaakt. Indiener van dit amendement is van mening dat bewindvoering een zeer ingrijpende maatregel is in iemand zijn leven. Hoewel een dergelijke maatregel voor een langere tijd nodig kan zijn, moet altijd gekeken worden hoe deze periode zo kort als mogelijk gehouden kan worden. Toch kent het huidige systeem van schuldbewindvoering perverse prikkels die juist dit principe ondergraven. Indiener wijst er bijvoorbeeld op dat het inherent aan het verdienmodel van commerciële bewindvoerders is dat een bewind doorloopt en niet zo snel mogelijk eindigt. Het is niet het financiële belang van commerciële bewindvoerders cliënten zo snel mogelijk van hun schulden af worden geholpen en hen zelf met geld leren omgaan. Overigens laat dit onverlet dat er hele goede commerciële bewindvoerders zijn, die het best voorhebben met hun cliënten, maar de perverse prikkel in zijn algemeenheid valt niet te ontkennen.

Een pilot met gemeentelijke bewindvoerders in de Drechtsteden heeft aangetoond dat wanneer mensen via de gemeente een bewindvoerder krijgen toegewezen zij soms al na 2 jaar van hun schulden af zijn. Dit terwijl de huidige praktijk laat zien dat mensen met schulden gemiddeld pas na 5 jaar van hun schulden af zijn als ze onder het bewind van een commerciële bewindvoerder worden geplaatst.

Met dit amendement zal een groot gedeelte van de schuldbewindvoering in de toekomst via gemeentes zelf verlopen, waardoor een belangrijke perverse prikkel uit het systeem kan worden gehaald en de verwachting is dat rechthebbenden eerder uit de schulden worden geholpen. Bijkomend voordeel van dit laatste punt is dat niet onnodig lang

datum 24 januari 2023

blad 7

belastinggeld hoeft te worden verspild.

Overigens wijst de indiener er op dat gemeenten ook nu al ervaring hebben met het voeren van bewind, omdat de commerciële bewindvoerders de "moeilijke" zaken vaak links laten liggen (omdat deze zaken voor hen niet rendabel genoeg zijn). Indiener is er van overtuigd dat gemeenten ook de "makkelijkere" gevallen naar behoren kunnen behandelen.

Verworpen. Voor: SP, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdD, Lid Gündoğan, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga.

Moties

24 (Kat en Ceder) over het verkorten van het minnelijke en wettelijke schuldhulptraject
Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, de PVV en FVD.

25 (Kat) over een voorstel uitwerken waarbij faillissement van natuurlijke personen eindigt met een schone lei als een vervolg in de Wsnp niet billijk is
Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en FVD.

26 (Kathmann c.s.) over onderzoeken hoe het aandeel verstekvonnissen teruggebracht kan worden
Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV en FVD.

27 (Ceder c.s.) over het maximeren van te vorderen rente bij schulden van consumenten en het tegengaan van het doorverkopen van schulden als verdienmodel
Aangehouden